

Elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys ja uhkasakon asettaminen, Afro-Asia Shop, Suolaketie 2, Porvoo

Ympäristöterveysjaosto 19.03.2026
3080/11.05.01.02/2025

Valmistelu ja lisätiedot

III kaupungineläinlääkäri-hygienikko Taina Rahikainen Ibañez

IV kaupungineläinlääkäri-hygienikko Cecilia Blomgren

etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Säännölliseen elintarvikevalvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä 22.10.2025 todettiin, että toimipaikassa myynnissä olevista pakatuista elintarvikkeista puuttuivat elintarvikelainsäädännön edellyttämät pakolliset elintarviketiedot suomen ja ruotsin kielellä. Kyseessä olivat Virosta maahantuodut ja kuluttajille myydyt pakatut elintarvikkeet. Elintarvikealan toimijaa kehoitettiin korjaamaan havaitut puutteet ja varustamaan kaikki myynnissä olevat pakatut elintarvikkeet pakolliset elintarviketiedot sisältävillä suomen- ja ruotsinkielisillä pakkausmerkinnöillä (pakkaukseen kiinnitettävät etiketit). Kehotuksen jälkeen toimipaikkaan suoritettiin uusintatarkastukset 9.12.2025 ja 28.1.2026, ja tarkastuksilla todettiin, ettei pakkausmerkintöjen puutteita ollut kehotuksesta huolimatta korjattu.

Päätöksen perustelut

Päätöksen päävelvoite koskee myynnissä olevien pakattujen elintarvikkeiden merkintöjä. Merkintöjen perusteella kuluttaja muodostaa käsityksen tarjolla olevista elintarvikkeista ja tekee valintoja eri tuotteiden välillä. Merkinnät antavat kuluttajalle tietoa muun muassa elintarvikkeen määrästä, valmistustavasta ja koostumuksesta sekä sellaisista ainesosista, joita kuluttajan on vältettävä esimerkiksi allergioiden vuoksi. Pakkausmerkintöjen tulee siten suojata kuluttajaa sekä terveydellisesti että taloudellisesti. Lain mukaan elintarvikkeesta vastaava elintarvikealan toimija on velvollinen huolehtimaan siitä, että elintarvikemerkinnät ovat totuudenmukaisia, riittäviä eivätkä johda kuluttajaa harhaan. Jotta tiedot olisivat kuluttajan saatavilla, niiden on oltava kiinnitettyinä elintarvikepakkaukseen ja kirjoitettu suomeksi sekä ruotsiksi, koska Porvoo on kaksikielinen kunta.

Elintarviketietoasetuksen (EU N:o 1169/2011) 7 artiklan 2 kohdan mukaan elintarviketietojen on oltava paikkansapitäviä, selkeitä ja kuluttajan helposti ymmärrettäviä. Asetuksen 2 artiklan mukaan elintarviketiedoista vastuussa olevan elintarvikealan toimijan on varmistettava, että tiedot ovat saatavilla ja oikein sovellettavan elintarvikelainsäädännön mukaisesti. Asetuksen 9 artiklan mukaan pakollisia tietoja pakatuissa elintarvikkeissa ovat:

- a) elintarvikkeen nimi
- b) ainesosaluettelo

- c) allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet (liite II), korostettuna ainesosaluettelossa
- d) tiettyjen ainesosien tai ainesosaryhmien määrät
- e) nettopaino tai -tilavuus
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöpäivä
- g) erityiset säilytys- ja/tai käyttöolosuhteet
- h) vastuussa olevan elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka, jos vaaditaan
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen oikea käyttö ilman sitä on vaikeaa
- k) yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien todellinen alkoholipitoisuus
- l) ravintoarvoilmoitus

Asetuksen 12 artiklan mukaan pakollisten elintarviketietojen on oltava suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä. Asetuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaan pakolliset elintarviketiedot on annettava kielellä, jota kuluttajat helposti ymmärtävät siinä jäsenvaltiossa, jossa elintarvike saatetaan markkinoille. Kohdan 2 mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää tietojen antamista yhdellä tai useammalla unionin virallisella kielellä.

Kielilain (423/2003) mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Valtioneuvoston asetuksen kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2023–2032 (1385/2022) 1 §:n mukaan Porvoo on kaksikielinen kunta, jossa enemmistökieli on suomi. Maa- ja metsätalousministeriön elintarviketietojen antamista kuluttajille koskevan asetuksen (834/2014) 4 §:n mukaan kaksikielisissä kunnissa myytävien valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden pakollisten pakkausmerkintöjen on oltava vähintään suomeksi ja ruotsiksi.

Elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä elintarvikealan toimijan korjaamaan epäkohdan, jos elintarvike tai siitä annettu tieto vaarantaa ihmisten terveyden, tiedon oikeellisuuden tai riittävyyden, johtaa kuluttajaa harhaan tai on muuten elintarvikesäännösten vastainen. Viranomaisen on määrättävä rikkomus korjattavaksi viipymättä tai asettamassaan määräajassa.

Elintarvikkeiden virallista valvontaa koskevan asetuksen (EU) 2017/625 138 artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on todettuaan vaatimustenvastaisuuden ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vaatimustenvastaisuuden syyn ja laajuuden selvittämiseksi sekä elintarvikealan toimijan vastuun määrittämiseksi. Lisäksi viranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseinen toimija korjaa havaitun vaatimustenvastaisuuden ja estää sen toistumisen. Päätettäessä toteutettavista toimenpiteistä toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon vaatimustenvastaisuuden luonne sekä se, missä määrin toimija on aiemmin noudattanut elintarvikelainsäädäntöä. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava toimijalle tai tämän edustajalle kirjallinen ilmoitus tekemästään päätöksestä, päätöksen perusteluista sekä tiedot

muutoksenhakuoikeudesta ja muutoksenhakua koskevista menettelyistä ja määräajoista.

Elintarvikelain (297/2021) 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa antamaansa määräystä tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon asettaa kunnan määräämä toimielin tai muu kollegiaalinen toimielin.

Uhkasakkolain (1130/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan velvoittamalla asianosainen täyttämään päävelvoite uhkasakon uhalla. Kutakin päävelvoitetta varten on asetettava erillinen uhkasakko. Uhkasakko voidaan asettaa määrältään kiinteänä tai siten, että sen suuruus määräytyy ajan perusteella (juokseva uhkasakko). Uhkasakkopäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu sekä se ajankohta, jolloin, jota ennen tai josta lukien päävelvoite on täytettävä. Määräajan pituutta määrättäessä on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvollisen mahdollisuudet täyttää velvoite sekä muut asiaan vaikuttavat olosuhteet. Uhkasakkolain 9 §:n mukaan juokseva uhkasakko asetetaan siten, että uhkasakolle määrätään kiinteä perusmäärä sekä lisämäärä jokaiselta uhkasakkopäätöksessä määritellyltä ajanjaksolta (uhkasakkokausi), jonka aikana asianosainen on jättänyt päävelvoitteen täyttämättä.

Kuuleminen ja vastine

Elintarvikealan toimijaa on kuultu kirjeellä, joka on toimitettu postitse ja sähköpostitse. Toimija on toimittanut vastineen määräajassa. Vastineen mukaan toimija on ryhtynyt toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Tuotevalikoima käydään läpi, varmistaen tuotteiden oikeat merkinnät. Suomen- ja ruotsinkieliset pakolliset tiedot sisältävät etiketit on tilattu. Uusia työohjeita noudattaen varmistetaan, että tuotteita ilman riittäviä merkintöjä ei aseteta myyntiin. Toimija pyytää huomioimaan suhteellisuusperiaatetta päätöksenteossa. Yritys on pieni, ja mahdollinen uhkasakko aiheuttaisi haasteita yrityksen taloudelle. Toimenpiteitä asian korjaamiseksi on jo tehty. Toimija pyytää, että jaosto antaa kohtuullisen määräajan toimenpiteiden loppuunsaattamiseksi, ja odottaa päätöksenteossa, kunnes toimenpiteet ovat suoritettuja. Tarpeen mukaan mahdollista seuranta keskustelun kautta valvontaviranomaisen kanssa. Toimija on antanut toimenpidesuunnitelman, jonka mukaan toimijan lopullinen sisäinen tarkastus valikoiman tietojen oikeellisuudesta on tehty 31.3.2026 mennessä.

Sovelletut oikeusohjeet

EU:n virallista valvontaa koskeva asetus (EU) 2017/625, 138 artikla
Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002, 17 ja 18 artikla
Elintarviketietoasetus (EU) N:o 1169/2011, 2, 7, 9, 12 ja 15 artikla
Elintarvikelaki 297/2021, 55, 68, 75 ja 78 §
Uhkasakkolaki 1130/1990, 6, 7, 9 ja 10 §
Hallintolaki 434/2003, 33, 34 ja 39 §
Kielilaki 423/2003, 1 §
MMM:n asetus 834/2014, 4 §

Liitteet

Tarkastuskertomus 28.1.2026, koodi 2012470
Tarkastuskertomus 9.12.2025, koodi 1965567
Tarkastuskertomus 22.10.2025, koodi 1963572
Kuulemiskirje
Toimijan vastine

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Porvoon ympäristöterveysjaosto määrää elintarvikelain 55 §:n nojalla seuraavan päävelvoitteen ja määrääjan sekä asettaa juoksevan uhkasakon elintarvikelain 68 §:n ja uhkasakkolain 6 ja 9 §:n nojalla.

Päävelvoite 1

Kaikki yrityksen kuluttajille myymät pakatut elintarvikkeet on varustettava elintarviketietoasetuksen (EU) 1169/2011 9 artiklan mukaisilla pakollisilla elintarviketiedoilla sekä suomeksi että ruotsiksi. Pakollisten elintarviketietojen on oltava suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä. Määräaika on 6.4.2026.

Määräysten tehostamiseksi Porvoon ympäristöterveysjaosto asettaa päävelvoitteelle seuraavan juoksevan uhkasakon:
peruserä 2 000 € ja lisäerä 2 000 € (uhkasakkojakso kolme kalenterikuukautta).

Päätöstä on noudatettava, ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimus on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Pykälä tarkastetaan heti.